

Betoog

België - Belgique
P.B.
2000 Antwerpen 1
BC 30265

4de jaargang, nummer 4

Versijnt 4 x per jaar, in maart, juni, september & december

Afgiftekantoor 2000 Antwerpen 1 - P 706164

Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen vzw

De Wittestraat 2, 2600 Berchem

T (03)226 40 83 - F (03) 226 40 85

info@formaat.be - www.formaat.be

V.U.: Tom Willox, Moerheide 9, 9220 Hamme

december 2010

- 15 en gek op het jeugdhuis
- Lokaal tienerbeleid
- Communiceren voor -16

Tieners

**FO
MAAT**
JEUGDHUISWERK
VLAANDEREN

Tien, tiener, tieners Jong geweld in het jeugdhuis

p.4 _ 'Gewoon doen', dit credo is absoluut van toepassing op het werken met tieners in het jeugdhuis. Ondanks de valkuilen en aandachtspunten, biedt het werken met tieners boeiende kansen voor jeugdhuizen.

Tieners om te zien

p.16 _ Een tienerwerking opstarten of tieners betrekken in je werking, hoe begin je daaraan? Deze jeugdhuizen en jongerencentra slagen er alvast in via tienerfeiven, een echte tienerwerkingen of gewoon een jonge vrijwilligersploeg. Laat je inspireren.

Wetenswaardigheden

p.20 _ Tieners in je jeugdhuis. Wat dan met alcohol? Ze mogen niet drinken, maar hoe zit het met tappen? En wat als een veertienjarige graag secretaris van je vzw wil worden? Werken met tieners brengt naast een dosis frisse, jonge ideeën ook heel wat vragen met zich mee.

Doorstroom

p.26 _ Tom Vlaemynck kwam als 12-jarig broekventje terecht in 'Het duivenkot', de toenmalige tienerwerking van jeugdcentrum Ahoy. Het begin van een lange jeugdhuis carrière.

Wonderyears De zoektocht van de in-be-tweens

p.6 _ Ze zijn te oud voor spelletjes, te jong voor het jeugdhuis. Ze vallen vaak uit de boot. Alsof ze het al niet moeilijk genoeg hebben met hun puberbrein en puberlijf. Wat speelt zich af in dat brein? En waar hebben tieners nood aan? Een blik op de leefwereld van een vaak vergeten doelgroep.

Tieners aan het woord

p.8 _ Kilian, Sam, Kimberly, Emily en Ann. Ze houden van gezelligheid en van sfeer. Van samen hangen en doen. Vrienden? Dat is het allerbelangrijkst. En een beetje engagement, dat kan er ook zeker bij. Maak kennis met de vrijwilligers van de toekomst: -16 en gek op het jeugdhuis.

Wablief? Communiceren met tieners

p.13 _ Kristof D'hanens, Nieuwe Media man bij Jeugdwerknet vzw, zet de belangrijkste conclusies uit het Apestaartjaren3-onderzoek op een rijtje en past ze toe op een gepaste communicatiestrategie naar -16 jarigen voor jouw jeugdhuis.

Tienerbeleid Teenspirit tussen jeugdcentrum en jeugddienst

p.21 _ De jeugddienst van het district Wilrijk slaagt de handen in elkaar met jongerencentrum Vazit. Samen gaan ze voor echte 'teenspirit'.

Lokaal tienerbeleid

p.24 _ De doelgroep 'tieners' vraagt een aparte benadering binnen het (lokale) jeugdbeleid. Jeugddiensten zoeken al jaren naar een goede invulling van tienerbeleid. Ter ondersteuning hiervan, stelde VVJ (Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten) haar visie op punt. Een samenvatting lees je hier.

Zoekjaren

Tienerjaren.
Wat een mooie tijd.

Ledematen zijn buiten proportie.
De onzekerheid al evenzo.

Puzzels en poppen verdwijnen op zolder.

Hollywood-zoenen zijn mooi op tv-scherf
maar heel wat ingewikkelder in realiteit.

Je bent explosief emotioneel
en ontploft over dingen die je vijf minuten later weer
vergeten bent.

Je probeert mee te zijn met hypes en trends
of zet je er net kei hard tegen af.

Je zoekt. Naar jezelf
en naar de muziek, kleren, stijlen, boeken, hobby's die bij
je passen.

Moelijke en weerbarstige jaren.
Maar achteraf bekeken waardevol, omdat ze van je
gemaakt hebben wie je bent.

Voor jeugdhuizen lijken tieners een moeilijke en
weerbarstige doelgroep. Maar wel waardevol. Ze zijn de
toekomst, de instroom voor de uitval. Bovendien zijn het
net die zoekende tieners die weinig vinden dat aansluit
bij wat ze nodig hebben: een plek waar ze zichzelf
kunnen zijn, vrienden kunnen ontmoeten, kunnen doen
en laten, zoeken en experimenteren. Ze zijn te jong of
te oud. Maar zelden net genoeg. Een uitdaging voor het
jeugdhuiswerk? Absoluut.

(lv)

Kritisch en diepgaand thematisch tijdschrift van

Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen vzw

De Wittestraat 2, 2600 Berchem

T 03 226.40.83 - F 03 226.40.85

info@formaat.be - www.formaat.be

Betog, versohint 4x per jaar, in maart, juni, september
& december. Het tijdschrift is gratis voor leden, extra
exemplaren kunnen verkregen worden aan 10,90 euro
(leden) of 18,30 euro (niet-leden) per jaar.

Verantwoordelijke uitgever

Tom Willox, Moerheide 9, 9220 Hamme

Kenredactie

Sjijn Beilmans, Lennert Deteu, Lotte Van de Werf

Endredactie

Lotte Van de Werf

Met medewerking van

Kristof Dhanens, Sofie Govaert, Annelies Joossens,

Jos Meers, Robin Roosjn, Nathalie Smet,

Sarah Trouyen, Nathalie Van Ceulebroeck

Vormgeving & lay-out

Peppijn Haghebaert

Foto's

Formaat, jeugdhuizen, Lise van Trijp

Drak

DeWikkler vzw, Patriotenstraat 29, 2600 Berchem

Alles mag overgenomen worden, als er maar bij staat
dat het uit Betog komt!

Tien, tiener, tieners

Jong geweld in het jeugdhuis

Wie aandacht heeft voor tieners, werkt aan de toekomst van het jeugdhuis. Zich open stellen voor tieners en pril jong geweld, is de rode loper uitleggen voor competente bestuursleden en jeugdhuismedewerkers.

Vissen in andere vijvers

Een jeugdhuis staat of valt met jongeren. Jonge vrijwilligers die zich inzetten en jonge bezoekers die zich in het jeugdhuis komen uitleven. In een goed draaiend jeugdhuis is het een komen en gaan van jonge generaties.

Het doorsnee publiek van een jeugdhuis kunnen we globaal vatten in de leeftijdscategorie tussen 16 en 25 jaar. Behalve deze kerngroep, kan het jeugdhuis ook vissen in de vijver van -16 jarigen. Die -16 jarigen noemen we hier gemakshalve tieners¹.

Kernpubliek?

Tieners zijn in essentie niet het natuurlijke doelpubliek van een jeugdhuiswerking. In de praktijk bereiken jeugdhuizen en jongeren centra eerder adolescenten en jongvolwassenen. Het activiteiten aanbod, de openingsuren, de keuze van muziek ... het zijn allemaal aspecten van een jongerenwerking die eerder afgestemd zijn op de doelgroep tussen 16 en 25. Zo leert de praktijk ons.

In de meeste gemeentelijke subsidiereglementen wordt de groep jongeren tussen 12 en 15 jaar ook niet als kernpubliek gezien. Al zijn er wel reglementen en convenanten gekend waarin jeugdhuizen die inspanningen doen om deze groep te bereiken of een aanbod te bieden, extra beloond worden.

¹ In het woordenboek Van Dale worden tieners omschreven als jongeren tussen 13 en 19 jaar. Voor jeugdhuiswerkers maken we graag een genuanceerder onderscheid. Onder de term tieners begrijpen we jeugd jonger dan 16.

Voor een jeugdhuis zijn tieners geen natuurlijke doelgroep.

Grijp je kans

Hoewel tieners dus geen natuurlijke doelgroep van jeugdhuiswerk zijn, zien we in de sector af en toe boeiende experimenten en goede praktijkvoorbeelden om deze groep te bereiken en op sleeptouw te nemen. Voor Formaat is het inzetten op deze specifieke doelgroep een vat vol mogelijkheden en kansen:

- Werken met en voor tieners zorgt voor **kleur en schwing in de jeugdhuiswerking**. Het geeft mee vorm aan de diversiteit in het jeugdhuis.
- Tieners vroegtijdig aanspreken en betrekken in de werking zorgt voor een **kweekvijver van toekomstig jeugdhuis talent**. Via een tienerwerking leren jongeren het jeugdhuis vroeger kennen. Het zorgt voor een lage drempel om later als 16-plusser de werking te bezoeken en te participeren aan de organisatie.
- Het jeugdhuis betekent voor tieners een belangrijke **mentale en fysieke ruimte die ontwikkelingskansen biedt**. In de werking kunnen jongeren leeftijdsgenoten ontmoeten en hebben ze een plek om ook te 'ont-moeten' (stoom afblazen, ontsnappen aan de drukte van elke dag). Voor deze jonge pubers kan het jeugdhuis zo een betekenisvolle omgeving zijn in hun identiteitsvorming.
- Tieners betrekken kan zorgen voor een **kritisch en fris geluid** in het jeugdhuis. Als jonge pubers stellen ze graag de gangbare dingen in vraag en dat komt de kwaliteit van het jeugdhuis alleen maar ten goede.

Werken met tieners biedt toekomstkansen.

Niet evident

De voordelen van het betrekken van tieners, moeten we ook afwegen tegen de uitdagingen en valkuilen. Op papier lijkt werken met en voor deze doelgroep rozegeur en manenschijn en erg nobel. Het is echter geen evidentie om te communiceren en opereren met jongeren onder de zestien. We sommen enkele valkuilen en aandachtspunten op:

- **Ouders** zijn een belangrijke partner bij dit onderwerp. Als jeugdhuis moeten we de jonge gasten overtuigen, maar ook de ouders moeten betrokken worden. Het zijn immers deze mensen die vaak nog beslissen (voor of met de tiener) wat tieners doen in de vrije tijd.
- Het betrekken van tieners in de werking veronderstelt **openheid en flexibiliteit van het jeugdhuis**. We denken hierbij aan de muziek, de inrichting en het activiteitenaanbod van de werking. Zijn deze aantrekkelijk en aansluitend op de doelgroep tieners? En, last but not least, zijn onze huidige medewerkers bereid om bijvoorbeeld ook op woensdagnamiddag het jeugdhuis open te houden of om Justin Bieber of Tokyo Hotel door de boksen te laten spelen?
- Het communiceren en laten participeren van tienerjongeren vraagt een zekere **voeling met deze doelgroep**. Hebben het bestuur en de medewerkers van het jeugdhuis wel voldoende affiniteit met -16 jarigen?
- In de jeugdhuissector is het uitbouwen van een tienerwerking of -aanbod nog al te vaak verbonden met het inzetten van een beroepskracht en/of een paragelementelijk statuut van de werking (een nauwe link met de jeugddienst en het gemeentelijk aanbod voor tieners). Eén van de hamvragen is dan ook of een particuliere vrijwilligerwerking voldoende gewapend is om met deze doelgroep aan de slag te gaan? Beschikken ze over de nodige extra tijd en energie om zo'n tieneraanbod op poten te zetten?

Let's do it

'Gewoon doen' klinkt de leuze van Formaat's publicatie over de jeugdhuismethodiek. Dit credo is absoluut van toepassing op het werken met tieners in het jeugdhuis. Ondanks de valkuilen en aandachtspunten, biedt het werken met tieners boeiende kansen voor jeugdhuisen. Zeker wat betreft het werven van toekomstige, competente medewerkers.

Een aparte tienerfuif, een instuifmoment voor tieners, een tienerfilmfestival in de vakantie, workshops dj of fotografie voor jong geweld ... De mogelijkheden zijn talrijk. En wie het echt zelf niet goed weet, moet maar eens te rade gaan bij de eigen tieners in en rond het jeugdhuis. Ideeën gegarandeerd.

(ld)

Wonderyears

De zoektocht van de in-be-tweens

Tieners. Ze zijn te oud om kind te zijn en te jong om als jongvolwassen door het leven te gaan. Ze zijn te oud voor spelletjes, te jong voor het jeugdhuis. Ze vallen vaak uit de boot. Alsof ze het al niet moeilijk genoeg hebben met hun puberbrein en pubertijd. Wat speelt zich af in dat brein? En waar hebben tieners nood aan? Een blik op de leefwereld van een vaak vergeten doelgroep.

Tweens

Tieners, ze balanceren tussen kind zijn en volwassenheid. Daarom worden ze in trendtaal ook wel eens *tweens* genoemd. Ze zitten ergens *inbetween*. Ze zijn kind-af, maar horen nog niet helemaal bij 'de groten'. Groten naar wie ze opkijken. Op wie ze willen lijken, want ze spelen met volwassenheid, zoals ze dat vroeger deden met poppen en auto's. Ze zoeken zichzelf, ze zoeken de juiste vrienden, de muziek die ze leuk vinden, de ruimte om zichzelf te zijn, de hobby die het best bij hen past.

Ze krijgen op die leeftijd ook een stuk autonomie en mogen af en toe zelf beslissen. Zelf beslissen wil ook zeggen, zelf grenzen afbakenen en hoe dat moet weten ze niet altijd. Ook hier balanceren ze tussen het kind in zich en de volwassene die ze zo graag willen zijn. Het is een turbulente periode. Een periode van groeien, evolveren en keuzes maken.

Blame it on the brain

Tienerjaren zijn wispelturige jaren. Het hele lichaam lijkt in die periode zo'n groeispurt te nemen dat tieners zich soms voorbij gehold voelen door hun eigen ledematen. Ook de hersenen maken zo'n groeispurt door. Onze hersenen zijn eigenlijk pas op de leeftijd van 25 jaar volledig volgroeid. Tijdens de tienerjaren gebeuren er in ons brein heel wat evoluties en veranderingen die invloed hebben op hoe we ons voelen en hoe we handelen. Tieners zitten opgescheept met een zogenaamd 'puberbrein'. De Nederlandse onderzoekers *Nelis en Van Sark*¹ doken in dat puberbrein en kwamen tot enkele belangrijke vaststellingen. De delen in de hersenen die instaan voor emoties en emotionele beslissingen zijn in die turbulente puberperiode volop in ontwikkeling. Tijdens de tienerjaren hebben emoties dan ook vaak de overhand op de ratio. Bovendien kunnen tieners hun impulsen niet altijd goed controleren. Daardoor zijn ze vaak emotionele brokken wispelturigheid. Ze kunnen ook minder goed relativeren en overzicht houden. En dan zijn er nog die verdomde hormonen die zorgen voor stemmingswisselingen.

De tienerjaren zijn een turbulente periode. Een periode van groeien, evolveren en keuzes maken.

Tussen al die slingerende stemmingen van gemoed en gevoel, zijn de tienerjaren ook de jaren waarin tieners geconfronteerd worden met zichzelf als individu. Wie ben ik? Wat wil ik? Waar is mijn plek in de samenleving? Dit zogenaamde 'zelfwordingsproces' is geen makkelijk proces. Binnen het grotere geheel aan structuren (ouders, school, vrienden) gaan ze op zoek naar hun eigen plek en identiteit.

Power to the peers

Tijdens die zoektocht zijn de peers of leeftijdsgenoten van onnoemelijk belang voor tieners. Doordat er geen onderlinge machtsverhoudingen zijn (er is immers een horizontale identificatie), is het een veilige omgeving waar tieners kunnen experimenteren, ontdekken, onderzoeken, samenwerken ... Maar ook een omgeving waar ze steun kunnen vinden en bieden. Jongeren zoeken andere jongeren in hun zoektocht naar een persoonlijke en sociale identiteit. Ze zijn op zoek naar bevestiging en naar zichzelf. "Ze *steunen*

Tijdens de tienerjaren gebeuren er in ons brein heel wat evoluties en veranderingen die invloed hebben op hoe we ons voelen en hoe we handelen.

Misschien is -16 niet zo'n onnatuurlijke doelgroep voor jeugdhuizen als op eerste zicht lijkt.

elkaar, ze spiegelen zich aan elkaar en imiteren elkaars gedrag. Van hun vrienden proberen jongeren reacties te verkrijgen op onder meer hun uiterlijk, hun gedrag en hun opvattingen. Ze proberen te ontdekken welke eigenschappen van zichzelf geliefd zijn en welke hun sterke en zwakke kanten zijn.²

Het is dan ook vooral met die vrienden dat tieners hun vrije tijd graag doorbrengen. En liefst op een informele manier. In regel-tjes en structuur hebben veel tieners in hun vrije tijd geen zin. Ze houden ervan om gewoon wat rond te hangen met vrienden op een plein in de buurt, bij vrienden thuis, in een jeugdlokaal ...

Tussen peers zijn er geen onderlinge machtsverhoudingen, daardoor is het een veilige omgeving om te experimenteren en ontdekken.

Vrienden zijn dus belangrijke als het aankomt op zelfontwikkeling, maar ook op bijvoorbeeld op vlak van communicatie zijn vrienden een onmisbare bron. Dat bleek ook uit de interviews met de tieners (zie p. 8). Er zijn meestal een paar jongeren die zich actief (laten) informeren en dan als intermediair optreden naar hun vrienden toe.

My space

Tieners hebben vooral nood aan ruimte. Ruimte waar ze *in-be-tween* kunnen zijn. Waar ze kunnen proeven van verantwoordelijkheid, van wat 'de groten' bezighoudt, maar toch ook kunnen terugvallen op steun van die groten waar ze naar opkijken. Ze hebben ook nood aan ruimte waar ze kunnen experimenteren. Ruimte die hen helpt in hun zoektocht naar wie ze zijn en wat ze willen. Ruimte waar ze kunnen ontmoeten. Waar ze kunnen afspreken met vrienden. Waar hun puberbrein even kan ontsnappen en ontspannen. Waar er minder regels zijn dan thuis en op school. Kan het jeugdhuis die plek zijn?

De jeugdhuismethodiek

Het jeugdhuiswerk richt zich in de praktijk vooral naar jongeren ouder dan 16 jaar. Als we de jeugdhuismethodiek bekijken, is deze echter ook in veel opzichten toepasbaar voor de *in-be-tweens*. De belangrijkste doelen van het jeugdhuiswerk sluiten nauw aan bij de noden die blijken uit een korte duik in de leefwereld van tieners. Zo biedt het jeugdhuiswerk ruimte die stimuleert tot experimenteren. Net naar die ruimte zijn tieners heel erg op zoek in hun overgangsfase van kind naar zoekende volwassene. Nog belangrijk binnen het jeugdhuiswerk is het stimuleren van vriendschapsnetwerken en jongerencultuur. En laat voor tieners vrienden nu net hét allerbelangrijkste zijn. Zij zijn hun klankbord, spiegel en steun. Een plek waar ze gewoon samen kunnen zijn en doen is net wat tieners nodig hebben. In het jeugdhuis krijgen ze ook kansen. Kansen om te groeien, om te leren omgaan met verantwoordelijkheid. De mogelijkheid om hun grenzen te leren aftasten en op zoek te gaan naar eigen normen en waarden. Het jeugdhuis is een plek waar ze ontmoeten en ontmoeten. Waar ze samen, onder *peers*, kunnen zoeken en experimenteren. De grenzen van hun ik en de

ander kunnen aftasten en kunnen groeien. Misschien is -16 dus niet zo'n onnatuurlijke doelgroep voor jeugdhuizen als op eerste zicht lijkt. Wat niet wil zeggen dat het de kerndoelgroep moet worden van ieder jeugdhuis, wel dat de nood er is en de mogelijkheden er zijn om daar als jeugdhuis op in te spelen.

(lv)

1 Puberbrein binnenstebuiten, Nelis H., Van Sark Y. (2009)
2 Goedseels, e.a., 2000 uit 'Tieners tussen pop en pint', WJ (2009)

Bronnen:

- *Puberbrein binnenstebuiten*, Nelis H., Van Sark Y. (2009)
- *Tieners: tussen pop en pint. Uitdagingen voor jeugddiensten vertrekkende van de leefwereld van tieners*, Vereniging Vlaamse Jeugddiensten- en consulenten (2010)
- *Jeugd en vrije tijd. Thuis tv-kijken, voetballen of naar de jeugdbeweging?*, Sinnaeve, I., Van Nuffel, K. & Schillemans, L. (2004)
- *Tweens: wie zijn ze*, Koppen (één) (4 november 2010)

Smells Like Teen Spirit

Tieners aan het woord

Tieners. Ze houden van gezelligheid en van sfeer. Van samen hangen en doen. Vrienden? Dat is het allerbelangrijkst. En een beetje engagement, dat kan er ook zeker bij. Maak kennis met de vrijwilligers van de toekomst: -16 en gek op het jeugdhuis.

Kimberly, Emily & Ann, De Ressor (Geraardsbergen)

Kimberly Luycx, Emily De Temmerman en Ann Ryckbosch zijn 15 jaar. Ze studeren samen humane wetenschappen. In hun vrije tijd zijn vrienden het allerbelangrijkst. De Ressor in Geraardsbergen is hun favoriete hang out na school en tijdens het weekend.

Uitgaan en vriendinnen

Emily: "In onze vrije tijd gaan we graag uit. En natuurlijk zijn vrienden super belangrijk."

Kimberly: "En uitstapjes doen samen. Zo ben ik vanmorgen met wat vriendinnen naar 't stad (Gent) gegaan. Dat is altijd heel gezellig."

Ann: "Voor mij is dat hetzelfde: vrienden en weggaan. En paardrijden, daar gaat ook heel wat van mijn vrije tijd naartoe."

Nieuwsgierig

Emily: "Vorig jaar kwam ik naar Muurrock, dat is een festival hier in Geraardsbergen. Het festivalterrein is naast De Ressor. Uit nieuwsgierigheid ben ik er eens een kijkje gaan nemen. En ja, de week nadien ben ik teruggekomen en zo ben ik blijven komen, week na week."

Kimberly: "Emily was zo enthousiast, dus zijn wij beginnen meekomen. Het is hier super gezellig en nog een voordeel: de drankjes zijn hier veel goedkoper dan in een gewoon café."

Ann: "We zitten hier vaak na school. De Ressor opent vanaf kwart voor vier. Maar meestal zijn we er al vroeger."

Rappe tappers

Ann: "We komen hier niet alleen om wat rond te hangen. We zitten ook in de tapploeg. Een keer per maand vind je ons achter de toeg tijdens de *after school* op vrijdag."

Emily: "Zo onder vrienden samen iets doen is echt tof. Het is ook niet erg dat we er niet voor betaald worden, gewoon omdat het zo leuk is."

Kimberly: "Ik kom dan ondertussen wat aan de toeg zitten, want ik zit niet bij de tapploeg."

Emily: "Om met ons te lachen ja." *(lacht)*

Rebel, rebel

Emily: "Uiteraard rebelleren we soms en drinken we tijdens het tappen zelf eens een pintje." *(gegiechel bij de meisjes)*

Ann: "Mijn ouders weten dat ook, dat ik hier heel af en toe een pintje drink, maar ze vinden dat niet erg. Zolang ik mijn eigen grenzen maar ken."

Kimberly: "De dag dat we daar te ver in gaan, zal het snel gedaan zijn. Dan moeten we niet meer naar hier komen. Daar zijn mijn ouders heel duidelijk over."

Betrokkenheid

Emily: "Ik vind dat de oudere vrijwilligers ons genoeg betrekken en vertrouwen. Natuurlijk zijn we veel jonger, maar ze geven ons wel de kans om alles te leren en het klikt ook wel met hen."

Ann: "Hoewel mijn pintjes wel vaak slecht getapt zijn, maar al doende leer je hé." *(giechelt)*

Emily: "Ook tijdens de vergadering van de tapploeg wordt er naar ons geluisterd. We moeten van ons laten horen, maar dat doen we wel."

Ouders

Kimberly: "Mijn ouders vinden het tof dat ik hier kom. In het begin hadden ze misschien een beetje wantrouwen, maar zo gauw ze wisten dat Emily hier ook zat, vonden ze het wel goed. Ze hebben gelukkig nog niet het idee gehad om eens te komen kijken waar ik uithang, dat zou echt beschamend zijn." *(algemeen gegiechel)*

Emily: "Mijn ouders vinden het zeker ook goed dat ik hier veel kom. Zo lang mijn schoolpunten goed blijven natuurlijk."

*Emily (De Ressor):
'Uit nieuwsgierigheid ben ik eens binnengewandeld.
De week nadien ben ik teruggekomen en ik ben blijven komen.'*

Kimberly (De Ressort):

'In het begin waren mijn ouders wat wantrouwig. Omdat ik met mensen ging die zij kenden, waren ze gerustgesteld.'

Ann: "Mijn mama klaagt al wel eens: daar gaan helpen en hier thuis doe je niks, zegt ze dan."

Communicatie

Emily: We blijven vooral op de hoogte van wat hier gebeurt via mail."

Ann: "En ook wel via Facebook."

Kimberly: "Ik vraag het gewoon aan Emily."

Toekomst

Emily: "Ik wil in de tapploeg blijven zolang het leuk blijft. Voor de rest zou ik niet echt weten wat ik nog wil doen in het jeugdhuis."

Ann: "Ik vind het wel leuk dat we ook af en toe mee mogen organiseren en ook wat aan de inkleding van feestjes kunnen meewerken, zoals bij de Cocktailparty."

Kimberly: "Ik blijf voorlopig gewoon een bezoeker, maar wie weet kom ik later ook nog wel helpen."

Ann (De Ressort):

'Mijn mama klaagt al wel eens: daar gaan helpen en hier thuis doe je niks.'

'We komen hier niet alleen om wat rond te hangen. We zitten ook in de tapploeg. Een keer per maand vind je ons achter de toog tijdens de after school op vrijdag.'

Kilian & Sam, Vízit (Wilrijk)

Kilian Van Looy & Sam De Waen (15 jaar) studeren Techniek en Wetenschappen. Kilian kijkt in zijn vrije tijd graag naar de sterren of duikt in een goed boek. Ook muziek is een passie. Sam doet graag dingen met vrienden en is heel blij dat hij sinds dit jaar wat meer mag uitgaan. Bijna elke woensdag en vrijdag vind je de boys in Vízit.

Uitgaan

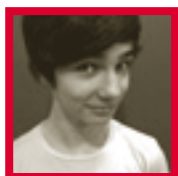
Sam: "We gaan graag uit, maar niet naar discotheken. We hebben het meer voor de kleinere feestjes en optredens."

Kilian: "Inderdaad vooral de kleinere dingen. Feestjes bij vrienden thuis of hier in Vízit of in één van de andere jeugdhuizen in de buurt. En natuurlijk ook festivals, zoals Graspop, dat mogen we echt niet missen."

Blijven plakken

Kilian: "Via vrienden ging ik helpen op Willrock, een jaarlijks festival hier in Wilrijk dat georganiseerd wordt samen met Vízit. Ik begon naar de vergaderingen te gaan en vond dat super. Zo ben ik in de werking van Willrock gesukkeld. En vandaaruit kreeg ik steeds meer contact met de mensen van Vízit en ook dat was een fijne bende, dus ja, heb ik me daar ook mee op gestort. En binnenkort ga ik me ook engageren in de jeugdraad."

Sam: "En ik ben dan weer via de enthousiaste Kilian meegetrokken. Deze zomer ben ik komen helpen op Muziek in de Wijk, ook daar werkte Vízit aan mee. En ja, ik ben blijven plakken omdat het zo leuk was."

*Kilian (Vízit):
'Ik beschouw mezelf echt als iemand
van de internetgeneratie.'*

Vrijwilligerswerk

Kilian: "Als ik aan vrienden vertel dat ik me hier vrijwillig engageer, is hun eerste reactie altijd: 'word je dan niet betaald voor al dat werk'. Neen, ik word er niet voor betaald, toch niet in geld. De sfeer hier is waarom ik het doe. Ik kan me hier amuseren, dingen bijleren, leren plannen te maken en pinten te tappen ..."

Sam: "Dat is waar. En af en toe belonen ze ons wel hé. Zo heeft Vízit ons deze zomer getraakteerd op een leuke uitstap. En natuurlijk krijgen we ook gratis drankjes als we aan het werken zijn."

Plus zestien

Sam: "Tussen ons en de oudere vrijwilligers klikt het wel. Ondanks het leeftijdsverschil hebben we vaak dezelfde humor. Ze zien ons ook als volwaardige medewerkers. Alleen een vat aansluiten, dat kan ik nog niet."

Kilian: "Komaan Sam, dat is super makkelijk. Ik zal het je volgende keer eens tonen. Het is inderdaad zo dat we wel echt gelijken zijn. Ook tijdens vergaderingen. Iedereen wordt gehoord. En er is ook een systeem van een wisselende gespreksleider. Volgende week is het mijn beurt."

Sam: "Als we voorstellen doen, wordt er ook echt naar ons geluisterd. Zo bracht ik vorige week nog een bandje aan voor een van de volgende optredens."

Groeien

Kilian: "Binnen twee weken is er een winterbarbeque hier. Het eerste event waar ik echt van bij het begin mee over heb nagedacht en dat ik echt mee heb georganiseerd. Dat is wel kicken. Het geeft een heel ander gevoel dan gewoon meewerken bij opbouw of afbraak."

Sam: "Zo'n ervaring heb ik nog niet. Kilian is hier ook al langer hé. Maar ik kijk er wel naar uit om aan zo'n dingen te kunnen meewerken. Het zou leuk zijn dat als ik hier wat langer blijf, ik kan doorgroeien en zo steeds meer verantwoordelijkheid kan krijgen."

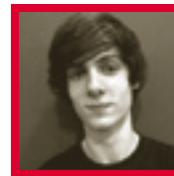
Kilian: "Ik hoop ook dat ik dit nog lang ga kunnen blijven doen. Als hobby, want ik wil later wel wetenschapper worden."

Communicatie

Kilian: "Ik beschouw mezelf echt als iemand van de internetgeneratie. We blijven op de hoogte van wat hier gebeurt via mails, Facebook, sms."

Sam: "Ik ben dan weer minder goed in dat mailen enzo. Mijn belangrijkste bron is Kilian (lacht). Verder weten we ook gewoon van elkaar dat we hier woensdag en vrijdag vaak zitten."

Sam (Vizit):
*'Ik hoop dat ik kan doorgroeien en
meer verantwoordelijkheid kan krijgen.'*

Ouders

Sam: "Dit is het eerste jaar dat ik echt veel mag weggaan en dat dan ook doe. Ik denk dat mijn ouders het wel tof vinden dat ik hier zit. Ik werk mee en heb een fijne plek om mijn vrienden te ontmoeten. Vizit is ook vlak bij mijn huis. Natuurlijk blijft school een prioriteit. Als mijn rapport slecht is, zal ik hier niet meer zo vaak moeten zitten."

Kilian: "Dat is bij mij ook zo. School is nog altijd het belangrijkste. Ik denk dat m'n ouders het vooral goed vinden dat ik hier ook leer wat werken is."

Hip en cool

Kilian: "Hip en cool zien wij als *mainstream*. Wij houden meer van metal en rock. We zitten nog wat vast in een vorige generatie." *(lacht)*

Sam: "Voor ons is imago niet zo belangrijk. Wel wat we zelf tof vinden."

Kilian: "Maar schrijf er toch nog maar bij dat wij *héél cool* zijn hoor."

(lv)

'Als we voorstellen doen, wordt er ook echt naar ons geluisterd.'

Wablief?

Communiceren met tieners

In april 2010 verzamelden ongeveer 250 jeugdwerkers uit heel Vlaanderen in de Gentse Vooruit voor Apestaartjaren 3, de tweejaarlijkse studiedag van Graffiti Jeugddienst en Jeugdwerknet over jongeren en nieuwe media. Die dag werden ook de resultaten voorgesteld van een grootschalig onderzoek over mediabezit en -gebruik dat uitgevoerd werd bij 1700 jongeren in het secundair onderwijs.

Betoog vroeg aan Kristof D'hanens, Nieuwe Media man bij Jeugdwerknet vzw, om de belangrijkste conclusies uit het Apestaartjaren3-onderzoek (april 2010) toe te passen op een gepaste communicatiestrategie naar -16 jarigen voor jouw jeugdhuis.

E-mail is voor oude zakken

Laten we maar meteen beginnen met de sloop van een heilig huisje: vergeet e-mail als je wil communiceren met tieners. E-mail scoort met 74% een povere vijfde plaats op de vraag "Wat doe je online?". Dat betekent dat bijna een kwart nooit een e-mail stuurt.

Een kwart van de tieners stuurt nooit e-mails.

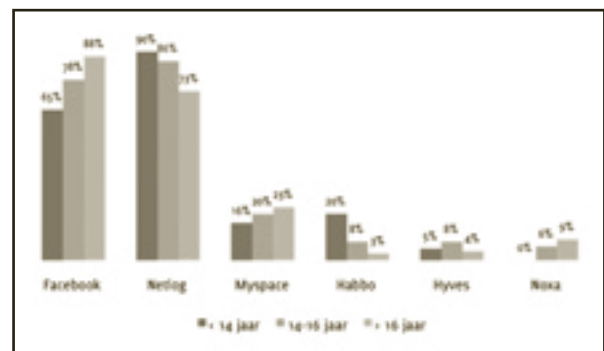
Alle 14-jarigen zullen zonder uitzondering minstens één e-mail-adres hebben, maar dat betekent nog niet dat ze het op dezelfde manier gebruiken als wij twintigers en dertigers. Wat is het eerste wat je doet als jij je computer aanzet? Je e-mails checken? Dan mag je jezelf stilaan tot de 'oude zakken' rekenen.

Veel tieners checken slechts één maal per week hun mail.

Bij tieners dient een e-mailadres in de eerste plaats om zich te registreren op Facebook, Netlog, online games ... en om schandelijk veel *notifications* op te ontvangen. Veel tieners checken slechts één maal per week hun mail. Als ze al e-mails sturen, is dat wel vooral om te communiceren met leerkrachten op school of muziekacademie, of leiding bij de jeugdbeweging. Toch nog een beetje goed nieuws dus.

Netwerken werkt

Deze evolutie is voor het grootste deel te wijten aan de opkomst van de zogenaamde social network sites (SNS). Als je als tiener online gaat, is dat vaak het eerste dat je opent in je browser. Chatten of een privébericht sturen via Facebook of Netlog is bovendien zoveel gemakkelijker dan eender welke e-mailprovider.

14-16 jaar is een scharnierleeftijd. Vanaf 10 jaar zitten tieners massaal op Netlog. Vanaf 14 jaar maken de meesten de shift naar Facebook.

Ook het prikbord op zo'n SNS is een heel populaire plaats om korte berichtjes achter te laten voor elkaar of om af te spreken voor 's avonds. Dat iedereen uit je netwerk kan meelezen? Daar zitten de meeste tieners eigenlijk niet mee in. En dat biedt wel wat mogelijkheden voor jou als jeugdhuismedewerker. Stel je de conversatie voor van twee meisjes die een prikbordconversatie houden over wat ze die avond in godsnaam zullen doen. Het is dan een klein kunstje om je als jeugdhuismedewerker even te mengen in de conversatie en hen het optreden in jouw jeugdhuis aan te raden.

14-16 jaar blijkt bovendien een scharnierleeftijd te zijn. Vanaf 10 jaar zitten tieners massaal op Netlog (66% van de tienjarigen die bevestigd werden in het Apestaartjaren3-onderzoek had een account). Vanaf 14 jaar maken de meesten evenwel de shift naar Facebook. Heel vaak zijn tieners nog een tijdlang actief op beide SNS, maar gebruiken ze het ene bijvoorbeeld dagelijks en het andere wekelijks.

Consument of producent?

Het komt er dus op neer om aanwezig te zijn in het netwerk waar je doelpubliek ook aanwezig is. Jonger dan 14 jaar is dat vooral Netlog, vanaf 14 jaar vind je jongeren al massaal op Facebook. YouTube is evenwel de meest bezochte social network site op internet. 54% heeft een account op deze videosite. Zij het niet zozeer om filmpjes toe te voegen, maar vooral om te bekijken.

Tieners zijn dus veeleer consument dan producent van online content. Als ze al dingen toevoegen, gaat het vooral om een beoordeling of een commentaar. Facebook en Netlog worden vooral gebruikt om gemakkelijk foto's te delen. Al heb je daar ook een grote zwijgende massa die vooral op andermans profielen gaat meelesen, maar zelf nooit zijn status updatet of een link deelt.

Als je verwacht dat tieners massaal filmpjes, foto's en blogs zullen posten op de website of de Facebookpagina van je jeugdhuis, kom je dus bedrogen uit. Zelf leuke filmpjes, afbeeldingen, uitspraken posten waarop ze kunnen reageren, is dan een veel betere strategie om een blijvende band te creëren met je doelpubliek.

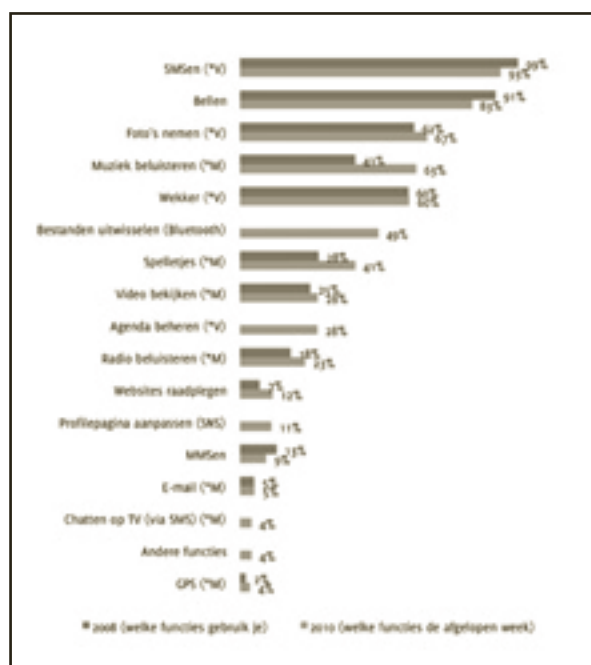
Iedereen mobiel

De meest gebruikte manier voor tieners om onderling af te spreken is via gsm. Niet zozeer door veel te bellen, want maar liefst 17% van de bevroagde jongeren uit het Apestaartjaren3-onderzoek geeft aan nooit met zijn/haar gsm te bellen. Tieners sms'en. Vaak en veel. Heel veel. Gemiddeld stuurt een tiener ongeveer 1200 sms'en per maand. We kunnen spreken van een soort uitgesteld chatten. Heel vaak bevat een sms niet veel meer dan "ok", "waar ben je?" of "hoe bedoel je?"

De belangrijkste verklaring is de kostprijs. Sms'en kost tieners weinig tot niets, aangezien bijna alle providers tegenwoordig smjnten met 5.000 of 10.000 gratis sms'en per maand, terwijl bellen wel nog altijd een kost per minuut met zich meebrengt.

De meest gebruikte manier voor tieners om onderling af te spreken is via gsm.

Een sms-dienst voor je jeugdhuis klinkt misschien exotisch, maar zo gek is het eigenlijk niet. Ook als jeugdhuis kun je immers een abonnement met 10.000 gratis sms'en aanvragen, bijvoorbeeld om regelmatige bezoekers op de hoogte te houden van wat er elk weekend te doen is.

Gemiddeld stuurt een tiener ongeveer 1200 sms'en per maand.

De gsm wordt bovendien meer en meer een multimedietoestel, en daarvoor hoef je heus geen iPhone of pda te hebben. Foto's nemen, muziek luisteren, filmpjes zien ... Je moet al goed zoeken om een gsm te vinden die het niet kan.

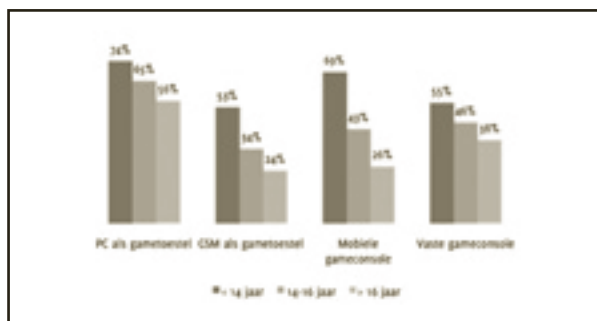
Wat evenwel het meest in de lift zit is internetten met je gsm: de treinuren consulteren, je Facebookstatus updaten, je route berekenen via Google Maps ... Het wordt meer en meer *common sense*, en ook steeds meer onder jongeren. Algemeen wordt aangenomen dat er in 2013 meer mensen mobiel online gaan dan via een computer. Tijdens een fuif in je jeugdhuis al een aantal foto's op de Facebookpagina van je jeugdhuis zetten, of even in je status laten weten dat het feestje is losgebarsten, kan in zo'n wereld een megapromotie zijn voor je jeugdhuis.

Tijdens een fuif al een aantal foto's op Facebook zetten of in je status zetten dat het feestje is losgebarsten, dat is megapromotie.

Zorg voor een *communicatiemix*. Zet de URL van je Facebookpagina op je drukwerk of verwijfs in je ledenblad naar de filmpjes op je website.

We spelen een spel

Dat jongeren steeds mobieler worden, valt ook op in de manier waarop ze gamen. Niet alleen spelletjes op de gsm zijn populair, maar ook de Nintendo DS en de PSP (Playstation Portable) zijn immers populair, en niet in zijn minst bij 12-16 jarigen.

Een flashspelletje kan zorgen voor een boost op je website."

Online zijn er twee speltypes die razend populair zijn. Heavy gamers kunnen uren spenderen aan *massive multiplayer games* à la World of Warcraft. Bij jongere gebruikers (10-14 jaar) is Runescape een pak populairder. Ook de social networksite Habbo Hotel scoort goed bij -14 jarigen. Dit soort games beschikt bovendien ook bijna altijd standaard over een chatvenster, en bijgevolg worden ook deze kanalen veelvuldig door tieners gebruikt om met elkaar te communiceren en nieuwe vrienden te maken.

Meer Apestaarten?

- Het volledige **onderzoeksrapport** kun je downloaden op www.apestaartjaren.be.
- Je vindt er ook de **MediaPedia**: een online Nieuwe Media helpdesk op maat van jeugdwerkers vol handige tips over YouTube, Facebook, Twitter, Doodle ...
- In het najaar organiseren Graffiti Jeugddienst en Jeugdwerknet nog twee **Apestaartjaren Updates**, korte interactieve studieavonden, telkens van 19u tot 22u in kunstencentrum Vooruit in Gent. Op 22/11 gaat het over 'online vriendschappen bij jongeren' en op 21/12 over 'de mobiele generatie'.
- Toch nog een extra duwtje in de rug nodig? Surf dan even naar www.apestaartjaren.be/vorming-op-maat. Daar vind je een overzicht van alle vormingssessies die Jeugdwerknet en Graffiti Jeugddienst aanbieden over aan de slag gaan met nieuwe media.

Het tweede speltype dat vooral populair is bij meisjes en minder frequente gamers zijn de zogenaamde "Flashgames", die je op spele.nl of speeleiland.be kunt spelen. Denk aan Tetris, Pacman en Hit the Pinguin. Ook Farmville en Mafia Wars (populaire games op Facebook) horen in dit rijtje thuis. Het zijn eenvoudige spelletjes waarbij je niet veel uitleg nodig hebt, en waar je na een kwartiertje mee kunt stoppen.

Moet je nu als jeugdhuismedewerker massaal gaan gamen tegen je leden? Nee, uiteraard niet. Maar een klein flashspelletje op je website zetten, kan misschien wel een ongeziene boost aan je bezoekersaantallen geven.

Communicatiemix

Help! Na bovenstaande uitleg denk je misschien dat je morgen meteen al je flyers en affiches in de vuilbak moet kieperen en investeren in een iPad? Natuurlijk niet. Een affiche met een duidelijk beeld en boodschap werkt nog steeds. Aan de toeg, op de deur van het toilet ... Overal waar je doelpubliek komt. Maar houd steeds rekening met je communicatiemix. Zorg er bijvoorbeeld voor dat de URL van je Facebookpagina op je drukwerk staat. Of dat je in je ledenblad verwijft naar de filmpjes die op je website staan.

Bovendien kan het geen kwaad om de discussie eens open te gooien op je bestuursvergadering. Welke kanalen gebruiken we? Hoe frequent? En wie is er verantwoordelijk voor? Enkel door iedereen mee op de kar te krijgen, kan jouw jeugdhuis succesvol met nieuwe media aan de slag gaan. We wensen je alvast veel succes.

Kristof D'hanens

Kristof D'hanens (26) is Nieuwe Media man bij Jeugdwerknet. Hij geeft regelmatig vorming over communicatie en nieuwe media. Kristof is Germanist. Tijdens zijn opleiding specialiseerde hij zich in bedrijfscommunicatie en maakte zijn eindwerk over de introductie van web 2.0 tools bij Kunstencentrum Vooruit.

Tieners om te zien

Tienerinitiatieven in jeugdhuizen en jongerencentra

Een tienerwerking opstarten of tieners betrekken in je werking, hoe begin je daaraan? Deze jeugdhuizen en jongerencentra slagen er alvast in via tienerfuiven, een echte tienerwerkingen of gewoon een jonge vrijwilligersploeg. Laat je inspireren.

Jongerenwerking (Govio, Kalmthout)

Wat

- * Een specifieke werkgroep 'Jongerenwerking'.
- * De werkgroep bestaat uit jeugdhuisvrijwilligers die 16 jaar zijn of ouder.
- * De jongerenwerking bestaat al meer dan 15 jaar.
- * De werking werd opgericht om ook voor tieners een omgeving te creëren waar ze vriendschappen kunnen onderhouden.

In actie

- * Om de twee maanden organiseert 'Jongerenwerking' een tienerfuif.
- * De fuif start om zeven uur en eindigt om middernacht.
- * Jongeren die in het werkjaar 13, 14 of 15 jaar worden mogen binnen op de fuiven.
- * Twee verantwoordelijken en een team enthousiaste medewerkers (16+) zorgen dat de avond goed verloopt.

Het verschil

- * De fuiven zijn alcoholvrij en drugs is er verboden. Jongeren die zich niet aan deze regels houden, krijgen een waarschuwing en de drank of drugs wordt van hen afgenomen. Er staat ook controle aan de uitgang, jongeren kunnen het terrein niet zomaar verlaten om in de nachtwinkel drank te gaan halen bijvoorbeeld.
- * Er is een vast einduur. Dat wil zeggen dat jongeren zonder toestemming van hun ouders niet vroeger mogen doorgaan. Willen ze toch vroeger naar huis, dan kan dit enkel als de ouders dit op voorhand hebben gemeld (bijvoorbeeld als ze de jongeren komen afzetten op de fuif). Willen jongeren op de avond zelf toch vroeger naar huis, dan bellen we eerst met de ouders.

Communicatie & inspraak

- * We communiceren vooral via de speciale website www.jongerenwerking.be.
- * Daarnaast maken we gebruik van Netlog en in mindere mate van Facebook.
- * Op Netlog kunnen jongeren ook hun mening geven. Als we bijvoorbeeld een themafuif geven, vragen we wat zij van het thema vinden.

GOVIO

GOVIO

Govio:
Er komen zo'n 200 à 300 jongeren naar onze fuiven.

- * De jongeren weten ondertussen dat er om de twee maanden een fuif is, het belangrijkste is dat we via de website de exacte data communiceren.

Bereik

- * Naar de fuiven komen tussen de 200 à 300 jongeren. Niet alleen de jongeren uit de directe omgeving, maar ook tieners van nabijgelegen dorpen en gemeenten zakken af naar de tienerfuiven.

Doorstroom

- * Er stromen zeker tieners door naar de algemene werking van Govio. Ze engageren zich in één van de werkgroepen of komen gewoon af en toe een pintje drinken in het jeugdhuis.

Succesfactoren

- * *Keep it simple.* Ons concept is eenvoudig, maar werkt. Wat snoep, frisdrank, een goeie deejay en de avond is geslaagd.

Uitdagingen

- * Enthousiaste vrijwilligers vinden die zich niet te 'oud' voelen om tienerfuiven te organiseren. Voor de plus zestienjarigen is de afwezigheid van alcohol soms een drempel om te komen helpen. Gelukkig zijn er nu bij Govio twee enthousiaste vrijwilligers die er wel voor gaan.

Ouders

- * Na 15 jaar is er zeker vertrouwen van de ouders.
- * We hebben op de website ook een apart luik voor de ouders. Daar vinden ze alle info over de fuiven.

Een jonge ploeg (De Ressort, Geraardsbergen)

Wat

- * Geen concrete tienerwerking.
- * Tieners nemen deel aan gewone activiteiten
- * *After school* op vrijdag.

In actie

- * Tijdens de *after school* staan de tieners uit de tapploeg achter de toog.
- * Uit de meeste scholen in de buurt zitten er een aantal tieners in die tapploeg.

Het verschil

- * Geen te groot verschil maken. Gewoon ook aandacht hebben voor hen en hen zoveel mogelijk proberen te betrekken bij de werking.

Communicatie & inspraak

- * Ook hier geldt: spreek hen aan zoals anderen. Het zijn *after all* allemaal jongeren.

Bereik

- * Tijdens de *after school* zitten er gemiddeld zo'n 50 tieners in het jeugdhuis.
- * Bij andere activiteiten wisselt dat.
- * Op ons planningsweekend (teamweekend) waren er van de 30 à 40 jongeren toch 15 onder de 18 jaar.

Doorstroom

- * Er stromen zeker tieners door.
- * Daarnaast worden ze waar mogelijk ook vroeger (vanaf 15 jaar) al betrokken bij de werking.

Succesfactoren

- * Behandel hen zoals andere jongeren.
- * Durf tieners ook (een deel van de) verantwoordelijkheid geven.

Uitdagingen

- * Je moet uiteraard met een aantal dingen rekening houden (ze mogen bijvoorbeeld geen alcohol drinken). Onze planningsweekends zien er bijvoorbeeld een beetje anders uit sinds er de laatste 2 jaar ook een aantal 15-jarigen zijn meegegaan.

De Ressort:
***Maak vooral geen te groot
verschil met anderen.***

Ouders

- * We hebben niet echt veel contact met de ouders.
- * Er is soms wel wantrouwen van de ouders om hun 15-jarigen mee te laten gaan met een groep 18-24 jarigen.

ATTAC! (Lodejo, Lochristi)

Wat

- * Een tienerwerking.
- * De werkgroep bestaat uit de nieuwe generatie leden: 15- tot 17-jarigen.
- * De vrijwilligers van Lodejo richtten de tienerwerking op omdat ze belang hechten aan een breed doelgroepbereik.
- * De werkgroep is gericht op de integratie van de tieners in het jeugdhuis.

In actie

- * De tieners organiseren zelf activiteiten voor hun leeftijdsgenoten.
- * De activiteiten zijn gericht op onmiddellijke behoeftebevrediging ('Wij willen naar zee, dus wij gaan naar zee').
- * Daardoor gaat het om heel uiteenlopende activiteiten: schaatsen, filmpje kijken, een spannende dropping, een pretparkbezoek ...
- * Dit maakt ook dat de invulling van de werkgroep van jaar tot jaar sterk kan verschillen. Het ene jaar zit de werking echt in de jeugdhuisfeer, het jaar erop heeft het meer iets weg van een jeugdbeweging.

Het verschil

- * Er wordt tijdens de activiteiten nooit alcohol verbruikt.
- * De activiteiten gaan vooral overdag en in de vroege avond door.

Communicatie & inspraak

- * We organiseren jaarlijks een startdag met gekke activiteiten in en rond het jeugdhuis.

LODEJO

LODEJO

- * Alle jongeren tussen 15 en 18 jaar in Lochristi krijgen een uitnodiging toegestuurd voor deze startdag.
- * We communiceren ook actief via Facebook en andere social networks.
- * De invulling van de werkgroep en de activiteiten zijn volledig toegespitst op wat de ATTAC'ers zelf willen.

Bereik

- * De werkgroep bestaat jaarlijks uit zo'n 20 tieners.
- * Op de startdag bereiken we altijd meer tieners, maar niet iedereen blijft plakken in de werking.

Doorstroom

- * Er stromen zeker tieners door naar onze reguliere werking, maar spijtig genoeg nog veel te weinig.

Succesfactoren

- * Creativiteit
- * Participatie
- * Flexibiliteit
- * Ambiance

Uitdagingen

- * Tieners zijn een doelgroep met veel bezigheden: school, jeugdbeweging, sportclubs, vrienden, een liefje.
- * Het is dan ook moeilijk een vast plekje te veroveren in hun leefwereld en de tieners die deelnemen aan activiteiten te binden aan je organisatie.

Lodejo:
*Wat we doen,
 bepalen de tieners zelf.*

Ouders

- * Ze staan vaak argwanend tegenover het jeugdhuis en zijn bang dat hun tieners er met foute vrienden, roken, drugs ... in aanraking zullen komen.
- * Om het vertrouwen van de ouders te winnen doet Lodejo heel wat inspanningen.
- * Bij de startdag krijgen ook de ouders een aparte brief waarin we de werking toelichten.
- * We komen een aantal keer per jaar met het jeugdhuis naar buiten, zodat ouders en ook buurtbewoners Lodejo kunnen leren kennen. Zo houden we een startweekend met activiteiten op het dorpsplein en ook een jaarlijkse barbecue.

Te fuif! (Den Eglantier, Berchem)

Wat

- * Een fuif voor tieners.

In actie

- * We organiseren de fuif twee maal per jaar.
- * De fuiven worden georganiseerd samen met de jeugddienst.
- * De doelgroep zijn jongeren tussen 12 en 15 jaar.

Het verschil

- * De fuiven zijn rook- en alcoholvrij.
- * Om elf uur is het feest gedaan.

Communicatie & inspraak

- * Alle tieners tussen 12 en 15 jaar krijgen een persoonlijke uitnodiging voor de fuif in hun brievenbus.
- * Er is een aparte tienerpagina op de website.
- * Momenteel is het vooral een aanbod vóór tieners. Nog niet zo zeer een verhaal van 'voor en door'. De bedoeling is zeker om daar in de toekomst verandering in te brengen.

Den Eglantier: Organiseer 'grote-mensen- dingen' op tienermaat.

Bereik

- * Naar de fuiven komen gemiddeld 90 tieners.

Doorstroom

- * Onze tienerwerking staat nog maar in kinderschoenen. We hebben nu twee tienerfuiven georganiseerd. Uiteraard hopen we dat er op termijn tieners zullen doorstromen naar het jongeren centrum. Dat is één van de uitgangspunten waarom we met de tienerfuiven zijn gestart.

Succesfactoren

- * 'Grote-mensen-dingen' organiseren op tienermaat.
- * Je moet je steeds verplaatsen in hun leefwereld.
- * Ervaring leert dat tieners geen nood hebben aan een 'gestructureerd vrijetijdsaanbod'. Ze zijn vooral op zoek naar een ontmoetingsplaats.

Uitdagingen

- * Bijblijven met de hypes. Wat vandaag 'hip' is, is volgende maand misschien 'out'.
- * Daarom is flexibiliteit in de planning belangrijk. Binnen een kader van jaarplannen en brochures is ook dat een uitdaging.

Ouders

- * Over het algemeen vinden ouders de tienerfuif een goed antwoord op de steeds vroeger komende vraag 'mogen wij uitgaan?'
- * Sommige ouders willen wel eens een glimp in de fuifzaal werpen om te weten waar ze hun tiener achterlaten. Dat is uiteraard geen probleem.

Tienergeweten

Wetenswaardigheden over tieners in je jeugdhuis

Tieners in je jeugdhuis. Wat dan met alcohol? Ze mogen niet drinken, maar hoe zit het met tappen? En wat als een veertienjarige graag secretaris van je vzw wil worden? Werken met tieners brengt naast een dosis frisse, jonge ideeën ook heel wat vragen met zich mee.

Openheid

In een openbare gelegenheid (zwembad, bibliotheek, jeugdhuis ...) telt de regel: iedereen is welkom.

Wat mag niet? Je kan geen **toegang weigeren** aan een bepaalde doelgroep. Ook tieners zijn welkom in het jeugdhuis. Je deuren toehouden voor -16 jarigen zou gelijk staan aan discriminatie.

Wat mag wel? Je mag wel opnemen in je lidmaatschapsvoorwaarden dat **leden minimum 16 jaar** moeten zijn. Dit wil echter niet zeggen dat je -16 jarigen mag weigeren tijdens je normale openingsuren. Tenzij je een lidkaart verplicht maakt. Dan maak je van het jeugdhuis een privéclub waar je enkel met een lidkaart binnen mag. Als je dat doet, neem je natuurlijk een van de belangrijkste peilers van het jeugdhuiswerk weg: openheid. Dit sluit niet uit dat het jeugdhuis ledenactiviteiten kan organiseren die enkel voor leden zijn.

Alcohol en sigaretten

Voor -16 jarigen geldt in ons land een alcoholverbod. Ook mogen er geen sigaretten verkocht worden aan jongeren onder de 16 jaar.

Wat mag niet? Je mag tieners om die reden de toegang tot (fui-ven in) het jeugdhuis niet **weigeren**. Dan zouden alle minderjarigen immers niet meer in een voedingswinkel binnen mogen, want daar is sterke drank te koop. Wel ben je wettelijk verplicht om de leeftijd te controleren, zodat je geen **alcohol schenkt of sigaretten verkoopt aan jongeren onder de 16 jaar**. Als er inspectie komt en je doet dit niet, ben je in fout.

Zorg ervoor dat je enkel taken delegeert met een verantwoordelijkheid die je tieners aankunnen.

Wat mag wel? Je kan wel **aparte activiteiten** organiseren. Zo kan je speciale tienerfuiven organiseren, waarop geen alcohol verkocht wordt. Je kan die avond de toegang uiteraard niet weigeren aan andere jeugdhuisbezoekers (+16), maar ze zullen niet zo geneigd zijn om naar zo'n tienerfui te gaan.

Wil je eens een avondje alleen 16-plus? Als je een fui organiseert in een gehuurde zaal die wordt uitgebaat vanuit een handelskarakter (een discotheek, commerciële feestzaal ...), zijn -16 jarigen niet toegelaten. Op de studentenfui in de plaatselijke discotheek hebben tieners dus in principe niets te zoeken.

Vrijwilligerswerk

In principe mag iemand vrijwilligerswerk doen vanaf het jaar dat hij 16 jaar is of wordt. Vóór die leeftijd mogen jongeren enkel sporadisch en/of in educatief verantwoorde activiteiten als vrijwilliger meedraaien.

Wat mag niet? Een 15-jarige **iedere week laten helpen** achter de toog of hem alleen achter de toog zetten.

Wat mag wel? Jongeren onder de 16 jaar mogen uiteraard wel **sporadisch meewerken** aan activiteiten (bonnetjes verkoop, opbouw, afbraak ...) of eens een half uurtje bijspringen achter de toog. Zorg ervoor dat je enkel taken delegeert met een verantwoordelijkheid die je tieners aankunnen. Als bestuurders taken delegeren naar mensen die niet in staat zijn die verantwoordelijkheid op te nemen, dan kan dit immers als bestuurdersfout aanzien worden.

Bestuur

In de vzw-wet is er geen enkele beperking opgenomen wat betreft leeftijd. Een 16-jarige zou dus bestuurder kunnen worden. Anderzijds is een minderjarige handelingsonbekwaam, hieruit kan je afleiden dat een minderjarige niet je ideale persoon is om administratieve taken te laten uitvoeren waarvoor een handtekening nodig is. Sowieso hebben de ouders van minderjarigen het recht om zich te verzetten tegen een lidmaatschap van een raad van bestuur, bestuurders van een vzw zijn immers intern contractueel aansprakelijk. Maar in feite hebben ouders dat recht ook als zoon- of dochterlief lid wil worden van de algemene vergadering van een vzw. In de praktijk zal het zo'n vaart niet lopen en wordt verondersteld dat de minderjarige jongere een 'stilzwijgend mandaat' heeft van de ouders.

(jm)

Tien op tien

Teenspirit tussen jeugdcentrum en jeugddienst

Tieners bereiken, hoe begin je daaraan? Iedere jeugddienst wil graag een bloeiende en boeiende tienerwerking. Om die reden werd enkele jaren geleden SWAP in het leven geroepen. Een aanbod op maat van tieners. De jeugddienst van het district Wilrijk slaagt de handen in elkaar met jongerencentrum VIZIT. Samen gaan ze voor echte 'teenspirit'.

BETOOG: Hoe zit dat met jullie teenteam?

Leen: "Als jeugddienst moeten we alle jongeren bereiken de -12-jarigen, de 12-plussers en ook de jongeren ouder dan 16. De afspraak met VIZIT is dat wij ons vooral richten op het aanbod voor de kids jongeren dan 12 en dat zij focussen op 12+ en 16+."

Nathalie: "We overleggen uiteraard samen en de jeugddienst ondersteunt ons ook met middelen."

Waarom werd er beslist om de tienerwerking in handen van VIZIT te geven?

Leen: "Het jongerencentrum heeft een pak meer autonomie. Ook hun uitstraling en imago is meer op maat van jongeren. Mensen als Nathalie staan met beide voeten midden tussen de jongeren. Een jeugddienst is heel wat minder aantrekkelijk. Als jeugdconsu-

'De uitstraling en imago van het jongerencentrum is meer op maat van jongeren.'

lent zit ik jammer genoeg veel achter mijn bureau. Ik mis de *feeling* met wat leeft bij de jongeren daardoor voor een stuk."

Wat is jullie aanbod voor tieners?

Nathalie: "Het belangrijkste blijft SWAP, maar dan een soort van *gepimpte* versie. Het jongerencentrum zet extra middelen in op SWAP, zodat we het aanbod meer op maat van de hedendaagse tieners kunnen maken. Zo gaan we bijvoorbeeld *lasershooten* of *raften* met die gasten. Zo'n activiteiten zitten altijd direct vol."

Leen: "Ja, je moet tieners nu eenmaal meer bieden dan samen chocoladekoeken bakken. Je moet je inleven in hun leefwereld."

Nathalie: "Ze hebben graag iets excentrieks. Iets dat ze niet zomaar zelf zouden doen. Chocoladekoeken is saai, maar een chocoladefontein is al een pak hipper."

Hoor ik hier dat het SWAP-aanbod niet was afgestemd op de doelgroep?

Nathalie: "Goh, dat zou ik niet durven zeggen. Het heeft vooral met budgetten te maken, denk ik. Gaan *raften* met twintig man kost heel wat geld. Een SWAP-pas kost maar 3,80 euro, logisch dus dat niet iedere jeugddienst z'n tieners kan trakteren op zo'n spectaculaire activiteiten."

Wat moet ik me dan voorstellen bij een standaard SWAP-aanbod?

Nathalie: "Jongeren kunnen dan strips komen lezen, samen een film zien, spelletjes spelen, op internet surfen."

Een pak minder sexy?

Nathalie: "Ja, maar ik ben er wel van overtuigd dat je ook hier toffe dingen kan bedenken om dat aanbod aantrekkelijker te maken. Laat eens een cartoonist langs komen bijvoorbeeld. Dan zijn de jongeren ook met strips bezig, maar toch weer op een andere manier."

Leen: "SWAP is, zeker binnen het Antwerpse, een moeilijk begrip. Op veel plaatsen werkt het aanbod niet. Vandaar dat ze vanuit VVJ ook afstappen van het concept. Bij ons werkt het wel, dus wij blijven wel investeren in activiteiten, ook in de toekomst."

Tieners willen activiteiten die hip en cool zijn?

Nathalie: "Die gasten zijn met hun identiteit bezig. Ze zijn volop op zoek naar de juiste stijl. Een van hun grootste bekommernissen is wat vrienden van hen denken. Wat ze doen, moet daar dan ook een beetje bij aansluiten. En geef toe, vertellen aan je vrienden dat je een namiddag bent gaan *raften*, klinkt toffer dan zeggen dat je koekjes hebt gebakken. Dus ja ... het moet een beetje hip en cool zijn."

'Geef toe, vertellen aan je vrienden dat je een namiddag bent gaan raften klinkt toffer dan zeggen dat je koekjes hebt gebakken.'

Hoe bereiken jullie de jongeren voor jullie activiteiten?

Leen: "Dat gebeurt vooral via de SWAP-gids."

Nathalie: "We proberen er wel voor te zorgen dat onze activiteiten er een beetje uitspringen in die gids. Ik durf al eens een Engels woord te gebruiken en ik ga op zoek naar *catchy* titels. Ik denk dat het belangrijk is de jongeren aan te spreken in een taal die van hen is, die ze begrijpen."

Leen: "Los daarvan hebben de ouders ook nog veel inspraak in de activiteitenkeuze van jongeren van die leeftijd."

Jullie bereiken vooral tieners via de SWAP-werking. Komen er los van die werking ook tieners in VIZIT?

Je moet kunnen en durven investeren in tieners. Zowel financieel als in tijd.

Leen: "Doordat we veel activiteiten doen en ook nauw samenwerken met Willrock, blijft er hier en daar wel eens een tiener plakken in de werking."

Nathalie: "Zoiets vraagt tijd, dat hebben we wel gemerkt. En vooral: je hebt een paar tieners nodig die de weg vinden naar je werking en dan volgt de rest wel. We hebben ondertussen vijf of zes tieners die meewerken in het jongeren centrum. Ze staan mee aan de tap en vergaderen samen met de anderen."

Tieners aan de tap, geeft dat geen problemen?

Nathalie: "Ze mogen inderdaad nog niet drinken, maar je moet hen wel het vertrouwen geven dat ze mogen tappen. En natuurlijk zullen ze wel eens misbruik maken van dat vertrouwen. Daar zijn het ook tieners voor. Ze moeten een beetje kunnen rebelleren, de grenzen aftasten."

Leen: "Je mag ze vooral niet behandelen als tieners. Ze willen bij de groten horen. Je moet hen het gevoel geven dat het ook hun plek is."

Nathalie: "Ze moeten ook kunnen opkijken naar iets. Als ze bij

voorbeeld mogen helpen bij het organiseren van concerten, is dat voor die mannen echt van 'wow, ik mag die z'n gitaar op het podium zetten.' Dan voelen ze zich groot en betrokken."

En wat vinden de oudere vrijwilligers daarvan? Klikt het tussen min zestien en plus zestien?

Leen: "Dat valt eigenlijk goed mee. Ik denk dat de ouderen wel zien dat de tieners nodig zijn voor de toekomst van VIZIT. Op een dag zal er opvolging nodig zijn hé."

Nathalie: "Wat ik wel merk, is dat die grotere gasten het moeilijker hebben om de 'controle' los te laten. Vanuit mijn functie als beroepskracht kan ik jongeren de ruimte geven om eens op hun

‘Je moet je proberen inleven in hun leefwereld.’

bek te gaan, om te experimenteren. Dat zien de oudere vrijwilligers niet altijd in. Dan hoor ik ze zeggen ‘allé, zie die pinten’, maar gelukkig kan ik dat dan counteren. Je moet ze laten proberen.”

Tieners hebben natuurlijk ook ouders die meekijken en beslissen. Hoe verloopt het contact met hen?

Nathalie: “Wij zien de ouders eigenlijk zelden. Toch proberen we ervoor te zorgen dat ze vertrouwen hebben in ons. Laatst was er bijvoorbeeld één van onze tieners recht na school naar hier gekomen. Ik heb hem dan even met de telefoon van hier laten bellen naar z’n papa om hem te laten weten waar hij uithing. We hebben na een activiteit ook al eens een van die gastjes naar huis gebracht. Zo’n dingen vangen ouders wel op natuurlijk en dat scheidt vertrouwen.”

Leen: “Ouders merken het ook wel wanneer hun kinderen enthousiast zijn over iets. Vízit heeft een goede naam hier in de buurt.”

Nathalie: “Toch denk ik dat het met het Vízit-café anders is dan met de workshops bijvoorbeeld. Die workshops zijn een veilige context. Er zijn begeleiders en een duidelijk begin en einduur. Met een caféavond is dat helemaal anders.”

‘Je moet hen vertrouwen geven. Natuurlijk zullen ze dat wel eens misbruiken. Daar zijn het ook tieners voor. Ze moeten een beetje kunnen rebelleren, de grenzen aftasten.’

Wat is het succesrecept van werken met tieners?

Leen: “Partners zoeken in je omgeving. Dat netwerk is echt heel belangrijk. Hier bij ons zie je dat goed, wij hebben elkaar nodig om te kunnen realiseren wat we doen. Tieners bereiken is een moeilijke opdracht, samenwerken maakt het toch al een beetje makkelijker.”

Nathalie: “Je moet ook kunnen en durven investeren in tieners. Zowel financieel als wat betreft in tijd.”

Leen: “En de beste manier om ze te bereiken, is door het organiseren van activiteiten. De meeste zestienjarigen mogen tijdens de week immers niet zomaar op café komen zitten.”

Als ik dat zo allemaal hoor, lijkt het me voor een gewoon jeugdhuis niet makkelijk om tieners aan te trekken.

Nathalie: “Dat is inderdaad zo, denk ik. We hebben als jongeren-centrum grotere budgetten en personeel dat zich kan bezighou-

SWAP

SWAP werd in het leven geroepen als grote broer van de Grabbelpas. Het is een activiteitsaanbod voor tieners, vormgegeven vanuit de verschillende jeugddiensten in Vlaanderen. Zowel Grabbelpas als SWAP zijn een initiatief van de VVJ, de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten. VVJ maakte dit jaar een grondige evaluatie van het SWAP-initiatief. Daaruit bleek dat deze manier van een aanbod presenteren voor tieners niet meer up-to-date is. Op veel plaatsen was SWAP niet echt succesvol. VVJ schreef dan ook een nieuwe visie uit rond tieners in het jeugdbeleid. Een samenvatting van die visietekst kan je lezen op p. 24-25

Tienertips van Leen en Nathalie

- Durf investeren
- Werk samen / zoek partners
- Bouw aan het juiste imago
- Geef hen verantwoordelijkheid
- Hip en cool is wat ze willen
- Werk projectmatig

den met zo’n tienerwerking. Bovendien hebben wij hier in Wilrijk dan nog eens het specifieke voordeel van zo nauw te kunnen samenwerken met de jeugddienst.”

Leen: “Jeugdhuisen hebben dan wel weer het voordeel dat ze fuien kunnen organiseren, want dat mag het jongeren-centrum niet.”

Nathalie: “Ik denk dat er voor jeugdhuisen veel mogelijkheden liggen in samenwerkingen en ondersteuning. Als jeugdcentrum zijn wij volop bezig met het zoeken naar manieren om de Wilrijkse jeugdhuisen te ondersteunen.”

(lv)

JD'en zkt lok. 10'erbeleid.

Tieners onder het fileermes

De doelgroep 'tieners' vraagt een aparte benadering binnen het (lokale) jeugdbeleid. Jeugddiensten zoeken al jaren naar een goede invulling van tienerbeleid. Ter ondersteuning hiervan, stelde VVJ (Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten) haar visie op punt. Een samenvatting lees je hier.

Tienerbeleid en vrijetijdsbeleid voor tieners is vaak een zorgenkindje van de jeugddienst. Zeker daar waar het verengd is tot tienerwerking en voornamelijk een verhaal van cijfers en aantallen is geworden. De noden van tieners zijn immers breder en vragen een breed, categoriaal beleid.

Dit wil niet zeggen dat er geen vrijetijdsinitiatieven voor tieners meer genomen moeten worden. Maar ze passen best binnen een bredere context aan beleidsmaatregelen en doordachte strategieën:

1. Dit vraagt ten eerste voeling hebben met tieners en weten waar ze behoefte aan hebben, wat ze wensen en waar ze van dromen door in te zetten op participatie;
2. Ten tweede moet men faciliteren, goede randvoorwaarden scheppen en de doelgroep onder de aandacht brengen bij andere beleidsdomeinen. Denk aan beleidsmaatregelen op het vlak van ruimtelijke ordening, onderwijs, welzijn, vrije tijd ...;
3. Tenslotte kan het aanbieden van eigen vrijetijdsinitiatieven een volgende stap zijn, als het voorgaande succesvol is gerealiseerd en de tieners aangeven behoefte te hebben aan een vrijetijdsbesteding, andere dan het particuliere jeugdwerk voorziet.

Kennis, leefwereld en participatie

In het beste geval heeft een jeugddienst zicht op de noden en wensen van alle kinderen en jongeren in de gemeente. Een onmogelijke taak. Toch is het waardevol en noodzakelijk om de vinger aan de pols te houden. Je kan hiervoor uiteraard gebruik maken van onderzoeken en publicaties die regelmatig verschijnen. Maar tieners zelf zijn echter de grootste schat van informatie, onder andere om onderzoeken af te toetsen en te vertalen naar jouw omgeving.

Sterke en degelijk uitgewerkte participatie maakt dat iedereen wint. De jeugddienst en de lokale overheid kunnen een beleid op maat uitbouwen. Geen activiteiten waar niemand naartoe komt, maar initiatieven die beantwoorden aan de vraag van tieners. Daarenboven hebben tieners vaak een andere kijk op dingen en kunnen ze bijdragen aan frisse en creatieve oplossingen.

Tieners hebben op hun beurt het gevoel dat er naar hen geluisterd wordt, ze voelen zich betrokken en ernstig genomen. Bovendien maken tieners kennis met de pedagogische waarden van democratie en verantwoordelijkheid, en ontwikkelen ze via de participatieoefening nieuwe competenties.

Tenslotte heeft participatie een duidelijk wettelijke basis als één van de basisprocessen in het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind.

We moeten nauwelijks nog overtuigen van het belang van participatie, in de praktijk is het echter een veel moeilijker verhaal. Er is niet één juiste manier, techniek of antwoord. De doelgroep tieners is erg divers en ook het onderwerp van de participatie kan invloed hebben op de methode.

Toch enkele cruciale tips voor geslaagde tienerparticipatie:

- Uit onderzoek van Tubex e.a. (2006) blijkt dat tieners een blinde vlek vormen in participatie. Ze zijn te jong voor jeugdraad, en te oud voor kindergemeenteraad.
- Beperk je niet tot de tieners die deelnemen aan het jeugdwerk. Voor jongeren die minder participeren aan het verenigingsleven, kan een vindplaatsgerichte methodiek (hoe beperkt ook) soelaas bieden. Ook onderwijs kan een inrijpoort vormen. Anderzijds moeten tieners, net als iedereen, ook het recht hebben om niet te participeren aan het beleid als ze dat niet willen.
- Geef hen duidelijke richtlijnen van wat je verwacht. Wees concreet.
- Vraag inbreng van henzelf in de vorm van 'peerbevestigingen', ambassadeurswerking ...
- Nieuwe media kunnen wervend en aantrekkelijk zijn, maar leveren vaak slechts oppervlakkige reacties op. Beroep je dus ook op de klassieke participatietechnieken als bevestigingen, gesprekken ...

*Geen activiteiten waar niemand naartoe komt,
maar initiatieven die beantwoorden aan de vraag van tieners.*

- Je mag tieners gerust motiveren door hen te belonen met wat snoepgoed, een dvd, belwaarde, cinematicket ... Pas wel op voor opbod of gewoontevorming. Belonen blijft best een uitzondering.
- Zorg voor speelsheid en dynamiek binnen de groep als afwisseling voor ernstigere momenten.
- Investeer in een goede begeleiding en projectopvolging.
- Tenslotte: neem hen vooral echt ernstig.

Faciliteren en netwerken

Je oor te luister gelegd? Prima. Tijd om er iets mee te doen. Het voeren van een breed, geïntegreerd tienerbeleid is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde. Wensen van tieners stoppen immers niet bij de verantwoordelijkheden van een jeugddienst. De gemeentelijke overheid moet initiatieven van jongeren, en in het verlengde alle burgers, stimuleren, faciliteren en ondersteunen. Een jeugddienst staat er binnen een gemeente echter niet alleen voor.

Netwerken en faciliteren gaan hand in hand.

- Bouw bruggen met andere diensten en organisaties. Niet elke dienst is even toegankelijk, maar daarom niet minder belangrijk in het leven van tieners.
- Een goede relatie opbouwen kost tijd. Inzetten op de relatie is minstens zo belangrijk als inzetten op de taak.
- Probeer op zoek te gaan naar gemeenschappelijke belangen met andere partners. Een gedeelde agenda levert sneller resultaat. Een kwestie van geven en nemen en zoeken naar compromissen.

Vrijtijdsinitiatieven

Vrijtijdswerkingen, welke vorm dan ook, kunnen het resultaat zijn van de participatie van jongeren en/of de grondige de analyse van het bestaande aanbod in een stad of gemeente. We vatten een aantal vaststellingen met betrekking tot tienerwerkingen samen in een **handelingskader dat de kans op slagen doet verhogen**:

- Vrijheid van invulling en deelname moet voorop staan. Deze vrijheid wordt uiteraard begrensd door een 'sociale sturing': duidelijkheid over grenzen, regels, normen en afspraken.
- Tegelijk mogen de keuzemogelijkheden ook niet te groot of te complex zijn.

Wensen van tieners stoppen niet bij de verantwoordelijkheden van een jeugddienst.

Netwerken en faciliteren gaan hand in hand.

- Er moet gecommuniceerd worden op maat van tieners zonder hen het gevoel te geven dat je binnendringt in hun wereld. Op maat van tieners betekent ook: communiceren waar vrienden aanwezig zijn. Beslissen of je al dan niet meedoet aan een initiatief hangt meer af van de aanwezigheid van vrienden, dan van het initiatief zelf.
- Zorg voor vrij toegankelijke activiteiten of ruimtes, waarbij niet op voorhand ingeschreven moet worden.
- En tenslotte, voorzie een goede pedagogische omkadering. Tieners willen animatoren die geloofwaardig, interessant, grappig ... zijn, waar ze naar op kunnen kijken. Tegelijk hebben ze wel die duidelijke grenzen nodig die je ook als animator moet meegeven.

Samengevat

(Gemeentelijk) tienerbeleid betekent niet (enkel) het organiseren van activiteiten. Het is een categoriaal beleid dat kan ingrijpen op alle aspecten van de leefwereld van een tiener: ruimte, mobiliteit, welzijn, onderwijs, cultuur en sport ... en hiervoor steeds vertrekt van de leefwereld en dagelijkse realiteit van tieners zelf.

Nathalie Van Ceulebroeck

Zin in meer?

Achtergrondinformatie, interessante lectuur en praktijkvoorbeelden vind je op www.vvj.be.

Nathalie Van Ceulebroeck is stafmedewerker bij VVJ, de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten. Ze werkt binnen het team praktijkontwikkeling en buigt zich specifiek over de leefwereld van jongeren. Binnen dit thema maak ze werk van projecten ter ondersteuning van het lokale jeugdbeleid: De Hangman campagne, jongeren in een stedelijke context, jeugdcultuur, breed tienerbeleid ...

Doorstroom

Van tiener tot jeugdhuisaddict

Een tienerwerking gelinkt aan het jeugdhuis, veel jeugdhuisen en jeugddiensten dromen ervan. In Wijnegem zetten ze in de helft van de jaren negentig deze droom in realiteit om. 'Het duivenkot' werd een tienerwerking die vanuit de jeugddienst in de schoot van Jeugdcentrum Ahoy geplant werd. Tieners konden er zelf invulling geven aan hun vrije tijd en leerden zo hun eigen keuzes maken. Sommigen van hen maakten de stap naar het jeugdhuis en bleven daar nog lange tijd rondhangen, zoals Tom Vlaemynck (27).

BETOOG: Hoe oud was je toen je voor het eerst in het jeugdhuis kwam?

Tom: "Ik was 13 jaar toen ik voor de eerste keer, vol verwachting naar het jeugdhuis trok."

Wat was je eerste indruk toen?

Tom: "Ik was nieuwsgierig naar het jeugdhuis. Het jeugdhuis lag naast de school en elke dag kwam ik er voorbij zonder echt te weten wat daar gebeurde. De mensen die er rondhingen zagen er een toffe bende uit en dat sprak me aan. Ondanks het feit dat de meeste activiteiten van de tienerwerking buiten het jeugdhuis doorgingen, herinner ik mij nog wel dat ik het jeugdhuis niet direct de meest propere plek vond." *(lacht)*

Was er toen een speciale tienerwerking of was je er gewoon vroeg bij?

Tom: "Toen ik 13 was, was er een initiatief dat 'het duivenkot' heette. Dat was een werking voor 12- tot 16-jarigen die de jeugddienst samen met het jeugdhuis op poten had gezet. De bedoeling was om de toenmalige hangjongeren iets om handen te geven."

Waarom ben je naar die tienerwerking begonnen gaan?

Tom: "Ik had iets nodig om me bezig te houden, om de verveling te verdrijven. Vrienden van mij gingen ook naar 'het duivenkot', dus dat leek me de uitgelezen plek om rond te hangen. Ik zocht een plek waar ik mijn zin kon en mocht doen. 'Het duivenkot' werd deze plek."

Wat was er te doen voor tieners?

Tom: "We deden eigenlijk waar we zin in hadden. De groep werd

begeleid door een flexibele monitor. Die probeerde onze plannen concreet en uitvoerbaar te maken. Buiten enkele grotere activiteiten waren hangen, skaten en films zien de populairste bezigheden."

Werk je ook actief mee of nam je gewoon deel aan activiteiten?

Tom: "De tieners waren vooral deelnemers, maar werden wel actief aangesproken om ideeën aan te brengen voor volgende activiteiten."

Wat vonden je ouders ervan dat je als tiener al in het jeugdhuis zat?

Tom: "Voor hen was dit een logische stap na mijn deelname aan verschillende Grabbelpas en tieneractiviteiten. Ze waren trouwens ook blij dat ik niet meer op straat rondhing. Zelf hadden ze niet in het jeugdhuis gezeten, maar ze hadden er wel vertrouwen in dat het goed zat. Ik weet niet direct vanwaar dat vertrouwen in het jeugdhuis kwam, misschien kwam dat voort uit contacten met vrienden en kennissen of omdat er een beroepskracht in het jeugdhuis actief was."

Hoe was het contact tussen de tieners en de ander jeugdhuisvrijwilligers?

Tom: "Er was niet echt veel contact. Wij hingen als tieners vooral in de buurt van het jeugdhuis rond terwijl de jeugdhuisvrijwilligers zich binnen bezig hielden."

*'Ik zocht een plek waar ik mijn zin kon en mocht doen.
'Het duivenkot' werd deze plek.'*

'We deden waar we zin in hadden. De monitor probeerde onze plannen concreet en uitvoerbaar te maken.'

Later ben je in het jeugdhuis gebleven als vrijwilliger. Wat heeft je gestimuleerd om dat te doen?

Tom: "Na en tijdens het 'rondhangen' groeiden wij als tieners op tot regelmatige bezoekers van jeugdhuisactiviteiten. Toen ze ons bij een tekort aan medewerkers aanspraken om mee te helpen, waren wij snel bereid om dat te doen."

Had je een actieve rol in het jeugdhuis?

Tom: "Ik heb een lange en intensieve jeugdhuis carrière uitgebouwd. Startend bij het prille begin als tapper en dj tot verantwoordelijke voor de dj-werking. Later werd ik ook lid van de raad van bestuur. En nog later werd ik zelfs voorzitter van het jeugdhuis."

Hoe lang ben je nog actief gebleven in het jeugdhuis?

Tom: "Ik bleef actief tot ik 24ste en heb dus 12 actieve jeugdhuisjaren op de teller."

'Van tiener groeide ik door tot tapper en uiteindelijk werd ik voorzitter.'

Als je later kids hebt zou je hen dan stimuleren om ook als tiener al naar het jeugdhuis te gaan?

Tom: "Ik denk het wel, ik moet daar echter wel bij zeggen dat veel zal afhangen van de lokale situatie. Elk jeugdhuis is anders en diegene die ik ken zullen wellicht niet meer hetzelfde zijn, omdat jeugthuizen toch snel evolueren."

Is het jeugdhuis een veilige omgeving?

Tom: "Dat hangt af van de werking die dat jeugdhuis heeft uitgebouwd en vanuit welke visie ze dat doen. Ook de ligging is belangrijk, een jeugdhuis dat in het zicht ligt lijkt me een betere plek dan een jeugdhuis dat helemaal verstopt is."

Wat zou je van het jeugdhuis verwachten om je als ouder geen zorgen te moeten maken om je tiener die daar rondhangt?

Tom: "Informatie is hierbij van onmiskenbaar belang. Als ouder zou ik willen weten wat het programma is en welke visie de jongeren op jeugdhuiswerk hebben. Ook goede reacties van andere ouders of signalen van mensen die er nauwer mee betrokken zijn zouden mij gerust kunnen stellen. Een open secretariaat waar een gedreven beroepskracht zit die maar al te graag wil antwoorden op je vragen zou ook kunnen helpen."

(sb)

Ik bleef actief tot mijn 24ste en heb dus 12 actieve jeugdhuisjaren op de teller.

MY JEUGDHUIS

www.facebook.com/jeugdhuus